

Investigation of Pre-Service Primary Teachers Competences for Students with Specific Learning Disabilities

Tuğçenur Çağlıyan Reis¹, Ceren Çevik Kansu²

¹ Avrasya Üniversitesi, Türkiye, tugcenur.cagliyan@avrasya.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8492-4790

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türkiye, ceren.ckansu@omu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4444-7165

To cite this article: Çağlıyan Reis, T. & Çevik Kansu, C. (2022). Investigation of pre-service primary teachers' competences for students with specific learning disabilities. *Eurasian Journal of Teacher Education*, 3(3), 172-186.

Received: 04.07.2022

Accepted: 11.03.2022

Abstract

The aim of this study was to determine the competence of the prospective primary teachers in the 2nd, 3rd and 4th grades of the undergraduate education program for students with specific learning disabilities and whether these competencies differ in terms of grade level and gender variable. The research is descriptive and this study utilizes general screening model. The research group consisted of 150 preservice primary teachers studying at the 2nd, 3rd and 4th grades in Ondokuz Mayıs University in 2018-2019 academic year. The obtained data were analyzed by descriptive statistical tests (frequency, percentage and arithmetic mean), Mann Withney U and Kruskal Wallis H Tests. According to the results obtained from the analysis of the data, it was concluded that the mean scores obtained from teacher competence scale were quite high. In addition, it was found that preservice primary teachers' competencies for students with specific learning disabilities did not differ according to gender and grade level variable.

Keywords: Competence, Pre-service primary teacher, Specific learning disabilities,

Article Type:

Research article

Acknowledge:

This study is the extended version of the paper that was orally presented in the VIIth International Eurasian Educational Research Congress, 10-13 September 2020 (EJER 2020).

Ethics Declaration:

In this study, all the rules stated to be followed within the scope of the "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive" were followed. None of the actions specified under the title of "Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics", which is the second part of the directive, were not carried out.

Since the data of this study were collected in 2019, there is no ethics committee approval.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Özel Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Yeterliklerinin İncelenmesi

Öz

Araştırmada sınıf öğretmenliği lisans programı 2. , 3. ve 4. sınıfta okuyan sınıf öğretmeni adaylarının özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik yeterlikleri ve bu yeterliklerinin sınıf düzeyi ve cinsiyet değişkeni açısından farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek amaçlanmıştır. Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerini incelemek amacıyla bir tarama yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2018-2019 eğitim öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören 2., 3. ve 4. sınıfta okuyan 150 sınıf öğretmenliği öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmadan elde edilen veriler betimsel istatistikler (frekans, yüzde ve aritmetik ortalama), Mann Withney U ve Kruskal Wallis H Testleri ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinden ulaşılan sonuçlara göre öğretmen yeterlikleri ölçeğinden elde edilen puan ortalamalarının oldukça yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerinin cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Üniversitelerdeki sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel eğitime yönelik derslerin artırılabilirliği ve daha verimli, etkin bir hale getirilebileceğine yönelik öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmeni adayı, Özel öğrenme güçlüğü, Yeterlik.

Giriş

Öğrenme güçlüğü terimi, ilk defa 1962 yılında Kirk tarafından ortaya atılmıştır. Daha sonra bu kavrama ilişkin literatürde birçok tanım yapılmıştır (Asfuroğlu & Fidan, 2016; Bateman, 1965; Karaman, Kara & Durukan, 2012; Kirk, 1962; Individuals with Disabilities Education Act [IDEA], 2004; Pekel, 2010; Topbaş, 1997). Özel öğrenme güçlüğü kavramı ise 1896 yılında "Kontenjal Kelime Körlüğü" tanısıyla Dr. Morgan tarafından yayımlanmış, 1930 ve 1940 yıllarında "Minimal Beyin Hasarı", 1940'lı yıllardan sonra ise "Minimal Beyin Disfonksiyonu" olarak açıklanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] (2006) özel öğrenme güçlüğü yaşayan bireyi; dili yazılı veya sözlü olarak anlayabilmek ve kullanabilmek amacıyla bilgi alma süreçlerinin biri veya birkaçında meydana gelen; dinleme, okuma, yazma, konuşma, dikkat yoğunlaştırma, heceleme ya da matematiksel işlemleri yaparken güçlük yaşama sebebiyle özel eğitim ve destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan bireyler olarak ifade etmektedir.

Öğrenme bireyin doğumundan ölümüne kadar süre gelen, gelişim düzeyine ve bireysel özelliklerine göre şekillenen karmaşık ve kapsamlı bir süreçtir, bu sebeple sadece okul içi ile sınırlandırılmamalıdır (Demir, 2005). Özel öğrenme güçlüğü, öğrenme ile ilgili bir sorun olarak düşünülmekte ve tanımları bu şekilde yapılmaktadır (Uçgun, 2003). Öğrenme kavramına bilginin edinilmesi olarak bakılırsa, bireyin bilgiyi alırken güçlük yaşaması ile ortaya çıkan sorunlara öğrenme güçlüğü denilebilir (Pekel, 2010). Bu güçlüğü sahip olan bireyler, akademik anlamda karşılaştıkları güçlükleri çözme becerilerine sahip olmayan ve sahip oldukları becerileri gerekli şekilde kullanamayan, yeteneklerine güvenemeyen ve kendi öğrenmesi için uygun yöntemleri seçemeyen kişilerdir (Uçgun, 2003). Özel öğrenme güçlüğü'nün nedeni kesin olarak bilinmemekle birlikte bu konu ile ilgili yaygın olarak kabul edilen bir görüş ise nedeninin genetik ve çevresel etmenler olduğu şeklindedir (Karaman vd., 2012; Uçgun, 2003).

Öğrenme güçlüğü yaşayan çocukların sahip olduğu bazı ayırt edici özellikleri bulunmaktadır. Çocukların en belirgin özelliklerinden biri ise okul başarısızlığıdır (Topbaş, 1997). Okul başarısı öğrenciler ve veliler için önemli bir hal almıştır (Karaman vd., 2012). Bazı çocuklarda öğrenme güçlüğü olmadığı halde okul başarısı düşüktür. Bu gibi çocuklar yanlış tanı sonucu öğrenme güçlüğü olan birey olarak nitelendirilebilir (Topbaş, 1997). Okuldaki başarısızlıkların birçok nedeni vardır. Zekâ geriliği, öğrenme bozukluğu, motivasyon eksikliği, dikkat eksikliği, özel öğrenme güçlüğü bu başarısızlıkların sebeplerinden olabilir. Özel öğrenme güçlüğü tanısı bulunan çocuklar zekâ seviyeleri normal ya da normalin üstünde olsa dahi

beklenen başarıyı gösterememektedir. Özellikle ilkokulun başlarında okuma güçlüğü çekerek sınıftaki akranlarından geri kalabilmektedirler (Karaman vd., 2012). Öğrenme güçlüğü olan çocuğun okul başarısızlığı okuma, yazma, dinleme, matematik gibi akademik alanlarda kendini gösterdiği gibi hem davranışsal hem de toplumsal uyum güçlükleri görülebilir. (Topbaş, 1997).

Özel öğrenme güçlüğü alan yazında 3 alt kategoriye ayrılmıştır. Okuma bozukluğu (disleksi), yazma bozukluğu (disgrafi) ve matematik bozukluğu (diskalkuli) özel öğrenme güçlüğü'nün alt kategorileridir (Aslan, 2015). Disleksi yaşayan bireyler, harfleri kopya edemeyebilir, uzaklık, derinlik, şekil gibi kavramları anlamakta zorluk çekebilir ve bazı harfleri karıştırabilir (Layıkbaş, 2015). Bir metni okurken satır, kelime ve hece atlayabilir ya da bunları tekrar okuyup yerini kaybedebilir (Pekel, 2010). Diskalkuli yaşayan bireyler, rakamları yazmakta, basit işlemleri yapmakta, problemleri anlamada ve problemin çözümünde güçlük çekerler, dört işlem yaparken zorlanırlar (Pekel, 2010). Bazı matematiksel sembolleri, işaretleri ve terimleri anlamakta güçlük çekerler. Çarpım tablosunu ezberlemek onlar için güçtür (Arabacı, 2018). Disgrafi ise bireyde okunaksız el yazısı, harflerde bozulmalar, yavaş yazma, harflerin çizim şeklini karıştırma şeklinde kendini gösterir (Arabacı, 2018; Pekel, 2010).

Sınıf öğretmenleri eğitim öğretim sürecinde oldukça önemli bir noktadadır. Sadece öğrenci ile en fazla birlikte olan ve öğrenciyi en iyi tanıyan öğretmenler değildir ayrıca bireyin gelişiminde temel yapı niteliğindedir (Diken, 2007; Friend & Bursuck, 2006). Sınıf öğretmenlerinin özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin erken yaşta belirlenmesinde ve eğitiminde önemli bir rolü vardır. Özel öğrenme güçlüğü olan çocuğu belirleyip, öğrenme yetersizliğini azaltmak, öğrenciye gerekli becerileri kazandırmak, aile ile iletişimi güçlendirerek sürece dâhil edip destekleme açısından sınıf öğretmenleri önemlidir. Öğrencilerin öğrenme güçlüklerinin tespit edilmesi sınıf öğretmenlerinin özel öğrenme güçlüğü olan çocuklar ve onların eğitimi hakkında bilgi sahibi olabilmeleri ile mümkün olabilir (Arabacı, 2018). Ayrıca öğrencinin ortama uyum sağlamasında mutlaka desteğe ihtiyaç duyulmaktadır (Avcıoğlu, Eldeniz Çetin & Özbey, 2005; Metin & Çakmak Güleç, 1998; Rakap & Kaczmarek, 2010; Snell & Brown, 2000) Sınıf öğretmenleri kaynaştırılma yapılacak sınıfta sınıfın iklimini oluşturma, öğrencilerin empati yapabilmesinde bir arabulucu niteliğindedir. Öğrencilerin sınıf içi ihtiyaçlarının karşılanmasında, sınıfta sağlıklı iletişim kurulmasında, kaynaştırma öğrencilerinin sosyal kabulünde bir rehber niteliğindedir (Babaoğlu & Yılmaz, 2010).

Sınıf öğretmenliği lisans programı (Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK], 2018) kapsamında "Özel Eğitim ve Kaynaştırma" alan eğitimi dersi 4.sınıf güz döneminde alınmaktadır. Ayrıca "Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu, Hastanede Yatan Çocukların Eğitimi, Kapsayıcı Eğitim, Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarılma" meslek bilgisi seçmeli dersleri, "Türk İşaret Dili" genel kültür seçmeli dersi, "Kapsayıcı Dil Öğretimi ve Risk Altındaki Çocuklar ve Eğitimi" şeklinde alan eğitimi seçmeli dersler bulunmaktadır. Fakat sınıf öğretmeni adayları bu derslerden ancak kendi fakültelerinde açılan dersleri alabilmektedirler.

Alan yazında öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının özel öğrenme güçlüğü hakkındaki yeterliklerinin incelenmesi ile ilgili çalışmaların ele alındığı görülmektedir. Kavram yanılgısı ve bilgi eksikliği yönünden öğretmen adaylarının ve öğretim elemanlarının (Yangın, Yangın, Önder & Şavlı, 2016); sınıf öğretmenlerinin (Başar & Göncü, 2018; Esen & Çiftçi, 2000; Fırat & Koçak, 2018; Karadeniz, 2013; Özdemir, 2022; Sağır & Bozgün, 2018; Sezer & Akın, 2011) görüşlerinin alındığı çalışmalara rastlanmaktadır. Doğan (2013) çalışmasında sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğretmenlerinin okuma güçlüğüne ilişkin bilgi ve okuma güçlüğü olan öğrencileri belirleme düzeylerini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda Türkçe ve sınıf öğretmenlerinin hiçbiri okuma güçlüğüne ilişkin bilgi testinden tam puan alamamıştır. Öğretmenlerin okuma güçlüğü olan öğrencileri belirlemede yetersiz kaldıkları tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının bu alanda yetiştirilmesinde pek çok faktörün etkili olduğu açıktır (Conderman, Morin & Stephens, 2005; Yıkılmış, Özak, Acar & Karabulut, 2015). Çünkü gerek ulusal ve uluslararası alanyazında yapılan araştırmaların sonuçlarına göre öğretmenler ve öğretmen adayları aldıkları eğitimin ÖÖG'ye yönelik bilgi düzeylerinin yetersiz olduğunu ve müdahaleleri kullanmada yeterli olmadıklarını göstermektedir (Bırol & Aksoy Zor, 2018);

Çoğaltay & Çetin, 2020; DeSimone & Parmar, 2006; Kuruyer & Çakıroğlu, 2017; Fırat & Koçak, 2018; Özkubat, Sanır & Özmen, 2021; Subban & Sharma, 2006). Çalışmalar incelendiğinde araştırmaların daha çok öğrenme gücüne yönelik görüş alındığı çalışmalar olduğu görülmektedir. Ancak sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel öğrenme gücüne yönelik yeterliklerinin incelendiği çalışmalara rastlanamamıştır. Her geçen gün artmakta olan özel öğrenme gücü yaşayan öğrenci sayısı, her sınıfta en az bir öğrenci ile karşımıza çıkmaktadır. Artan öğrenci sayısı aynı zamanda öğretmen yetiştirmede niteliğin artırılmasına yönelik kaygıları da beraberinde getirmektedir. Öğrencilerle birebir karşılaşacak olan sınıflarda eğitimi veren öğretmenlerdir. Özellikle de ilk okuma yazma ve dört işlem becerilerinin kazandırılmaya başlandığı ilk yıllar olan ilköğretim bu açıdan önemlidir. Bu aşamada yapılan çalışmanın özellikle sınıf öğretmenliği lisans programını güncellemekte olan uygulayıcılara (içeriklerin hazırlanması, uygulanması, uygulamalı derslerin artırılması gibi konularda) yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Bu durumlar dikkate alındığında bu araştırma sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel öğrenme gücüne yönelik yeterliklerini öğrenmekle birlikte, bu yeterliklerin cinsiyete ve sınıf düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığını görmek açısından önemlidir. Araştırma bu yönü ile diğer çalışmalardan ayrılmaktadır. Çalışmanın sınıf öğretmenliği adayları ve sınıf öğretmenlerine özel öğrenme gücüne yönelik yapılacak çalışmalarda yol göstermesi ve rehber olması beklenmektedir.

Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının özel öğrenme gücü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerini incelemek amaçlanmıştır. Bu genel amaca bağlı olarak araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

1. Sınıf öğretmeni adaylarının özel öğrenme gücü yaşayan öğrencilere yönelik yeterlikleri ne düzeydedir?
2. Sınıf öğretmeni adaylarının özel öğrenme gücü yaşayan öğrencilere yönelik yeterlikleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
3. Sınıf öğretmeni adaylarının özel öğrenme gücü yaşayan öğrencilere yönelik yeterlikleri sınıf düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Sınıf öğretmeni adaylarının özel öğrenme gücü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerini incelemek amacıyla yapılan bu araştırma tarama modeliyle (Creswell, 2014/2017) gerçekleştirilmiş betimsel bir çalışmadır (Karasar, 2009). Sınıf öğretmeni adaylarının özel öğrenme gücü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerine ilişkin ölçek maddelerine verdikleri cevaplar bu alandaki görüşlerini ortaya koymaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2011).

Araştırma Grubu

Araştırma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilirlik ve gönüllülük esas alınmıştır. Bu nedenle zamandan tasarruf edilerek uygun örnekleme tekniği tercih edilmiştir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2018). Araştırma grubunu Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda okuyan (2., 3. ve 4. sınıflar) 150 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 1. sınıflar henüz öğrenim hayatlarında özel öğrenme gücü ile ilgili bir lisans dersi almadıkları için çalışmaya dâhil edilmemiştir. Araştırma örnekleme ait demografik bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.*Araştırma grubunun özellikleri*

		n	%
Cinsiyet	Kadın	112	74.7
	Erkek	38	25.3
	Toplam	150	100
Yaş	18-19	17	11.3
	20-21	96	64
	22 ve üzeri	37	24.7
	Toplam	150	100
Sınıf Seviyesi	2.Sınıf	50	33.3
	3.Sınıf	50	33.3
	4.Sınıf	50	33.3
	Toplam	150	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının çoğunluğu kadın ve 20-21 yaş aralığında yer almaktadır. Sınıf seviyelerine göre eşit sayıda öğrenci çalışmaya dahil edilmiştir. Ölçek formunu yeterince doldurmayan, tamamını boş bırakan veya tamamına aynı cevabı veren öğretmen adaylarının görüşleri (6 adet form) çalışmaya dahil edilmemiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmen adaylarına ait demografik bilgileri almak adına kişisel bilgi formu ve sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerinin belirlenmesi amacıyla Keskin, Korkut ve Can (2016) tarafından geliştirilen “Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlikleri Ölçeği” (ÖGÖY) kullanılmıştır. Ölçek 5’li likert tipi (5=tamamen katılıyorum, 4=katılıyorum, 3=kararsızım, 2=katılmıyorum, 1=hiç katılmıyorum) olup 22 madde ve 5 alt boyuttan (dikkate alma 5 madde, güdüleme 5 madde, derse odaklama 4 madde, dikkat toplama 4 madde, olumlu tutum 4 madde) oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 22, en yüksek puan ise 110’dur. Ölçeğe ilişkin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmış olup ölçeğin bu alana ilişkin veri toplamak için uygun olduğu tespit edilmiştir (Schermelleh, Engel & Moosbrugger, 2003; Özabacı, 2011; Seçer, 2013). Ölçeğe ait KMO ve Barlett testi değeri anlamlı (KMO=.90, $p<.000$) bulunmuş olup 5 faktör altında açıklanan toplam varyans oranı ise %64.26’dır (Cronbach alfa=.92; $\chi^2/Sd =2.7$; GFI=0.87; AGFI= 0.85; NNFI= 0.89; CFI= 0.96; RMSEA= 0.078; RMR= 0.04; SRMR= 0.059).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Ölçek formu sınıf öğretmeni adaylarına fakülte ortamında gönüllü olarak katılmak isteyen öğrencilere dağıtılarak yaklaşık 10-15 dakikalık süreler zarfında uygulanmıştır. Toplanan verilerin analizinde SPSS.21 istatistik paket programı kullanılmıştır. Veriler analize dahil edilmeden önce parametrik istatistiklerin uygulanıp uygulanamayacağı varsayımlar test edilerek (Shapiro-Wilk (S-W), Kolmogov-Smirnov (K-S) testleri, çarpıklık-basıklık değerleri, Z puanları ve histogram grafikleri) kontrol edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde ilk araştırma sorusuna ilişkin betimsel istatistikler (frekans, yüzde, ortalama, standart sapma) kullanıldığı gibi ikinci araştırma sorusu için iki değişkenli durumlardaki farklılıkları hesaplamak için Mann Whitney U Testi, üçüncü araştırma sorusu için ise çoklu değişkenler için Kuruskal Wallis H Testi’nden yararlanılmıştır.

Etik Beyan

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Uygulamalar gerçekleştirilmeden önce katılımcılara araştırmanın amacı ve kapsamı hakkında bilgi verilmiş ve etik anlamda herhangi bir ihlalde bulunulmadığı

beyan edilmektedir. Bu çalışmanın verileri 2019 yılında toplandığı için etik kurul izni bulunmamaktadır.

Bulgular

Bu bölümde “Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlikleri Ölçeği” ile elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliklerine İlişkin Toplam Puanların Betimsel Analiz Sonuçları

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliklerine ilişkin toplam puanların betimsel analiz sonuçları incelenmiştir. Tablo 2’de toplam puanların betimsel analiz sonuçları verilmiştir.

Tablo 2.

Özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliklerinin toplam puanlarının betimsel analiz sonuçları

	n	Minimum	Maksimum	$\bar{X}$	S	K-S/S-W
Toplam puan	150	66	110	95.60	9.59	.00/.00
Dikkate alma	150	11	25	21.77	2.86	.00/.00
Güdüleme	150	11	25	21.37	2.52	.00/.00
Derse Odaklama	150	11	20	17.62	2.17	.00/.00
Dikkat toplama	150	12	20	17.30	2.04	.00/.00
Olumlu Tutum	150	12	20	17.53	1.96	.00/.00

Tablo 2 incelendiğinde ölçeğin toplam puanları ve alt boyutlarının puanları görülmektedir. Tablo 2’ye bakıldığında en yüksek puanın dikkate alma ve en düşük puanın ise dikkat toplama alt boyutlarına ait olduğu görülmüştür. Bu durum henüz mesleğe başlamadan önce öğretmen adaylarının özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik kendilerini tam olarak yeterli hissetmediklerini gösterebilir.

Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Özel Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Yeterliklerinin Cinsiyete Göre Farklılığı

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Bu analize ilişkin sonuçlar Tablo 3’te ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo 3.

Özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliklerinin cinsiyet değişkenine göre Mann Whitney U testi sonuçları

	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamları	U	Z	p
Kadın	112	76.80	8602.00			
Erkek	38	71.66	2723.00	1982.00	Z=-.631	.528

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen adaylarının özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı ortaya çıkmıştır [U=1982.000, z=-.631, p>0.05]. Bu durum sınıf öğretmenliği anabilim dalını tercih eden öğrencilerin benzer bilgi, beceri ve tutuma sahip olduğu şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca uygulama güz döneminde yapıldığı için her üç sınıf düzeyinde de sadece bu alanla ilişkili henüz sadece bir ders aldıklarından kaynakladığı söylenebilir.

Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Özel Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlikleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre Farklılığı

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerine ilişkin alt boyutların cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere

Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Bu farklılığa ilişkin test sonuçları Tablo 4'te ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo 4.

Özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlikleri ölçeğinin alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre Mann Whitney U testi sonuçları

Alt boyutlar	Cinsiyet	n	Sıra ortalaması	Sıraların toplamı	U	p
Dikkate alma	Kadın	112	77.05	8629.50	1954.500	.447
	Erkek	38	70.93	2695.50		
Güdüleme	Kadın	112	75.62	8469.00	2115.000	.955
	Erkek	38	75.16	2856.00		
Derse odaklama	Kadın	112	75.80	8489.50	2094.500	.882
	Erkek	38	74.62	2835.50		
Dikkat toplama	Kadın	112	77.03	8627.50	1956.500	.453
	Erkek	38	70.99	2697.50		
Olumlu tutum	Kadın	112	77.77	8710.00	1874.000	.265
	Erkek	38	68.82	2615.00		

Tablo 4 incelendiğinde özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlikleri ölçeğinin alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Bu durum özel öğrenme güçlüğüne dönük yeterlik düzeylerinin cinsiyet değişkeni açısından birbirine yakın değerler aldığı şeklinde yorumlanabilir.

Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Özel Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Yeterliklerinin Sınıf Düzeyine Göre Farklılığı

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerinin sınıf düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere Kruskal Wallis H Testi uygulanmıştır. Bu farklılık Tablo 5'te ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo 5.

Özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliklerinin sınıf düzeyi değişkenine göre Kruskal Wallis H testi sonuçları

Sınıf düzeyi	n	Sıra ortalaması	Serbestlik derecesi	H	p
2. sınıf	50	69.69	2	1.438	.487
3. sınıf	50	79.74			
4. sınıf	50	77.07			

Tablo 5 incelendiğinde öğretmen adaylarının özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerinin sınıf seviyesine göre farklılaşmadığı ortaya çıkmıştır [$H=1.438$, $p>0.05$]. Bu durum lisans döneminde öğretmen adaylarının birebir özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenci ile uygulama yapma fırsatı yaratılmadığından kaynaklanabilir. Lisans süresi içerisinde özel eğitim ve kaynaştırma alanıyla ilgili alınan derslerin teorik olması buna sebep olabilir. Sadece öğretmenlik uygulaması derslerinde bu öğrencilerle bir araya gelebilen sınıf öğretmeni adayının 3 sınıf düzeyinde de farkındalığının düşük olduğu söylenebilir.

Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Özel Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlikleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Sınıf Seviyesine Göre Farklılığı

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerine ilişkin alt boyutların sınıf seviyesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır. Tablo 6'da Kruskal Wallis H Testi sonuçları ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo 6.

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerinin ölçeğinin alt boyutlarının sınıf seviyesi değişkenine göre Kruskal Wallis H testi sonuçları

Alt boyutlar	Sınıf	n	Sıra ortalaması	sd	H	p
Dikkate alma	2	50	67.20	2	3.299	.192
	3	50	82.62			
	4	50	76.68			
Güdüleme	2	50	69.27	2	1.596	.450
	3	50	77.89			
	4	50	79.34			
Derse odaklama	2	50	76.74	2	.066	.967
	3	50	74.68			
	4	50	75.08			
Dikkat toplama	2	50	70.16	2	1.566	.457
	3	50	80.89			
	4	50	75.45			
Olumlu tutum	2	50	74.84	2	1.375	.503
	3	50	80.81			
	4	50	70.85			

Tablo 6 incelendiğinde özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlikleri ölçeğinin alt boyutlarının sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Bu durum sınıf öğretmeni adaylarının lisans döneminde sınıf düzeyi arttıkça güdülenmelerinin arttığını fakat olumlu tutumlarının azaldığını göstermektedir. Diğer alt boyutlarda ise 2.sınıf düzeyinde ortalamaların daha yüksek olduğu görülmüştür.

Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulgularından yola çıkıldığında sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlikleri ölçeğinden elde ettikleri toplam puanlarının oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Alt boyutların toplam puanlarına bakıldığında öğretmen adayları en yüksek puanı "dikkate alma" ve en düşük puanı ise "dikkat toplama" da olduğu görülmüştür. Sağır ve Bozgün (2018) çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü olan öğrencilere yönelik yeterliklerini farklı değişkenler açısından incelemişlerdir. Çalışmada öğretmenler en yüksek puanı "güdülenme" alt boyutu ve en düşük puanı ise "dikkat toplama" ve "olumlu tutum" alt boyutlarından almıştır. Bu çalışmada elde edilen bulgularla Sağır ve Bozgün'ün çalışmasından elde edilen bulgular birbirleriyle paralellik göstermektedir. Ayrıca Battal'ın (2007) yapmış olduğu çalışmada da sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenleri kaynaştırma eğitime gereksinim duyan öğrencileri tanıma, bu öğrencilere yönelik uygulama, değerlendirme alanlarında kendilerini yeterli gördükleri; bununla birlikte bazı ilkeleri bilmedikleri gözlenmiştir. Arabacı'nın (2018) yapmış olduğu çalışmada sınıf öğretmeni adayları öğrenme güçlüğü hususunda orta düzeyde yeterli bulunmuştur. Susam & Bayrakçı (2021) ise araştırmalarında katılımcı sınıf öğretmenlerinden çoğunluğunun ÖÖG yaşayan öğrencilerin eğitimi açısından kendilerini yeterli bulduklarını, bu öğrencilerin eğitimi için hizmetiçi eğitimlerden faydalanarak ÖÖG konusunda mesleki yeterliliklerini geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Yapılan çalışmalar (Orel, Töret & Zerey, 2004; Yıkılmış vd., 1998; Gözün & Yıkılmış, 2004) ve bu çalışma özel eğitime yönelik programda yer alan derslerin artmasıyla sınıf öğretmenin tutumunun olumlu yönde geliştiğini göstermiştir.

Literatürde öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içinde yeterli eğitim almadıkları için öğrencilerin sorunlarını kendi yöntemlerine göre çözmeye çalıştıkları kendilerini yeterli hissetmedikleri görülmüştür (Aladwani & Shaye, 2012; Altun & Uzuner, 2016; Dapudong, 2013; Doyran & Canca, 2013; Lee & Low, 2013; Polat, 2013; Yangın vd., 2016; Yuen, Westwood &

Wong, 2005). Çoğaltay ve Çetin'in (2020) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin özel öğrenme gücüne yönelik eksik veya hatalı bilgilere sahip olduğu, öğrencilerin eğitimine yönelik kendilerini yetersiz hissettikleri ve yeterli bir eğitim almadıkları ortaya çıkmıştır. Altun ve Filiz'in (2020) çalışmasında da sınıf öğretmenlerinin özel gereksinimli öğrencilere yönelik bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu ve ayrıca bu yetersizlikleri aşabilmek adına destek alamadıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarıyla yapılan çalışmalara bakıldığında öğretmen adaylarının kendilerini öğrenme gücüne yeterli görmediği tespit edilmiştir (İzci, 2005; Yangın vd., 2016). Öğretmen adaylarının ilgili alanda yanlış ve farklı algılamalara sahip olmasının yapılan çalışmaların yetersiz olduğu anlamına gelebilir. Bu araştırma sonuçları son dönemde lisans programında yapılan yeniliklerin ve farklı resmi kurumların çok disiplinli alanlarda gerçekleştirdiği farkındalık projelerinin alana katkısı olduğunun bir göstergesidir.

Yapılan araştırmalarda öğretmen adaylarına daha ayrıntılı ve nitelikli bir eğitim verilmesinin gerekliliği ve önemi vurgulanmıştır (Altun & Uzuner, 2016; Battal, 2007; Çetin, 2004; Esen & Çiftçi, 2000; Koç, 2012). Alanyazın incelendiğinde öğretmen adayların özel öğrenme gücüne hakkında yeterince eğitim verilmediğinin farklı araştırmacılar tarafından dile getirildiği görülmektedir (Altun & Uzuner, 2016; Çetin, 2004; Yangın vd., 2016). Ayrıca özel eğitim dersine ek olarak Anne-Baba Eğitimi, Özel Öğrenme Güçlükleri ve Kapsayıcı Eğitim derslerini alan öğretmen adaylarının öğrenmelerinin anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (İnce & Fırat Durdukoca, 2022).

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel öğrenme gücüne yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerinde cinsiyete göre anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca ölçeğin alt boyutlarının toplam puanlarının da cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür. Çetin'in (2014) öğretmenlerle yaptığı çalışma bu durumu destekler niteliktedir. Yiğiter (2005) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin özel öğrenme gücüne yönelik bilgi düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaştığı sonucuna ulaşmıştır. Sağır ve Bozgün (2018) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin öğrenme gücüne olan öğrencilere yönelik yeterliklerini cinsiyet değişkeni açısından değerlendirmiştir ve anlamlı fark bulmuştur. Bu çalışmanın bulguları incelendiğinde; Yiğiter (2005) ve Sağır ve Bozgün'ün (2018) çalışmalarıyla örtüşmediği söylenebilir. Tok'un (2010) yapmış olduğu çalışmada kadın öğretmenler lehine öğrenme güçlükleri algılarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel öğrenme gücüne yaşayan öğrencilere yönelik yeterliklerinin sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca ölçeğin alt boyutlarının toplam puanlarının da sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yılmaz ve Yangın (2020) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin öğrenme gücüne yönelik farkındalıklarının cinsiyet, mesleki kıdem gibi değişkenlere göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yine Yiğiter'in (2005) yapmış olduğu çalışmada elde edilen sonuçlarda bu çalışmada elde edilen sonuçları destekler niteliktedir. Sınıf öğretmeni adayı özellikle 4. sınıfta özel eğitim ve ilköğretimde kaynaştırma gibi lisans derslerini almasına rağmen diğer sınıflarla aynı düzeyde yeterliğe sahip çıkmıştır. Bu durumdan dolayı lisans ders içeriklerinin yenilenmesi veya ilgili alan eğitimi uzmanlarının girmesi hususunda önlem alınması gerektiği söylenebilir.

Araştırma bulgularından hareketle üniversitelerdeki sınıf öğretmenliği öğrencilerinin özel eğitime yönelik dersleri arttırılabilir ve bu dersler daha verimli ve etkin bir hale getirilebilir. Ayrıca uygulamalı olarak ders saati sürelerinin arttırılması geleceğe dönük kapsayıcı eğitim açısından önemli ve gerekli olabilir.

Bundan sonra yapılacak olan çalışmalarda sınıf öğretmeni eğitimine dönük özel eğitim uygulamaları geliştirilebilir. Bu uygulamalar hizmet öncesi ve hizmet içi olmak üzere planlanarak projelendirilebilir. Yapılan projelerde hem ulusal hem de uluslararası karşılaştırmalı eğitimler verilerek ülkeler açısından kaynak erişim imkânları genişletilebilir.

Kaynakça

- Aladwani, A. M., & Al Shaye, S. S. (2012). Primary school teachers' knowledge and awareness of dyslexia in Kuwaiti students. *Education, 132*(3), 499.
- Altun, T., & Filiz, T. (2020). Sınıf öğretmenlerinin özel gereksinimli öğrencilerin eğitimine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi, 10*(1), 1-22. <https://doi.org/10.24315/tred.537847>
- Altun, T., & Uzuner, F. G. (2016). Sınıf öğretmenlerinin özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin eğitimine yönelik görüşleri. *The Journal of Academic Social Science Studies, 44*, 33-49. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2018.-431461>.
- Arabacı, Ö. (2018). Sınıf öğretmeni adaylarının özel öğrenme güçlüğüne ilişkin bilgi düzeylerinin ve yeterlikleri hakkındaki düşüncelerinin incelenmesi (Tez No. 503852) [Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi-Gaziantep]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Asfuroğlu, B. Ö., & Fidan, S. T. (2016). Özgül öğrenme güçlüğü (Specific learning disorder). *Osmangazi Tıp Dergisi, 38*(1), 49-54. <https://doi.org/10.20515/otd.17402>
- Aslan, K. (2015). Özgül öğrenme güçlüğü'nün erken dönem belirtileri ve erken müdahale uygulamalarına dair derleme. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 1*(Sup.2), 577-588.
- Avcıoğlu, H., Eldeniz Çetin, M., & Özbey, F. (2005). Sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıf ve branş öğretmenlerinin kaynaştırmaya yönelik tutumlarının incelenmesi. *Özel eğitimden yansımalar* (s. 79- 89) içinde. Kök.
- Babaoğlu, E., & Yılmaz, Ş. (2010). Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimindeki yeterlikleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 18*(2), 345-354.
- Başar, M., & Göncü, A. (2018). Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğüyle ilgili kavram yanlışlarının giderilmesi ve öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33*(1), 185-206. <https://doi.org/10.16986/HUJE.2017027934>
- Bateman, B. (1965). An educator's view of a diagnostic approach to learning disorders. In J. Hellmuth (Ed.), *Learning disorders* (1st ed., pp. 219-239). Special Child Publications. <https://doi.org/10.2307/1169639>
- Battal, İ. (2007). Sınıf öğretmenlerinin ve branş öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin yeterliliklerinin değerlendirilmesi (Uşak ili örneği) (Tez No. 205961) [Yayınlanmamış doktora tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi-Afyon]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Biröl, Z. N., & Aksoy Zor, E. (2018). Sınıf öğretmenlerinin özel öğrenme güçlüğü tanımlı öğrencileriyle yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 38*(3), 887-918. <https://doi.org/10.17152/gefad.400054>
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (9. baskı). Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (25. baskı). Pegem Akademi.
- Çetin, Ç. (2004). Özel eğitim alanında çalışmakta olan farklı meslek grubundaki eğitimcilerin yaşadığı güçlüklerin belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 5*(1), 35-50.
- Creswell, J. W. (2017). Araştırma deseni: Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları (S. B. Demir, Çev. Ed.; 3. baskı). Eğiten Kitap. (Orijinal çalışma 2014'de yayınlandı)

- Conderman, G., Morin, J., & Stephens, J. T. (2005). Special education student teaching practices. *Preventing School Failure*, 49(3), 5-10. <https://doi.org/10.3200/PSFL.49.3.5-10>
- Çoğaltay, N., & Çetin, İ. (2020). Sınıf öğretmenlerinin özel öğrenme güçlüğüne ilişkin yeterlikleri: Nitel bir araştırma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 126-140.
- Dapudong, R. C. (2013). Knowledge and attitude towards inclusive education of children with learning disabilities: The case of Thai primary school teachers. *Academic Research International*, 4(4), 496-512.
- Demir, B. (2005). Okul öncesi ve ilköğretim birinci sınıfa devam eden öğrencilerde özel öğrenme güçlüğüne ilişkin belirlenmesi (Tez No. 188756) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- DeSimone, J. R., & Parmar, R. S. (2006). Middle school mathematics teachers' beliefs about inclusion of students with learning disabilities. *Learning Disabilities Research & Practice*, 21(2), 98-110. <https://doi.org/10.1111/j.1540-5826.2006.00210.x>
- Diken, İ. H., 2007. Kaynaştırma uygulamalarında işbirliği. S. Eripek (Ed.), *İlköğretimde Kaynaştırma* (1. baskı, s. 65-86) içinde. Anadolu Üniversitesi.
- Doğan, B. (2013). Türkçe ve sınıf öğretmenlerinin okuma güçlüğüne ilişkin bilgileri ve okuma güçlüğü olan öğrencileri belirleyebilme düzeyleri. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 20-33.
- Doyran, F., & Canca, I. (2013). Sorunlu öğrenci mi? Öğrenme güçlüğü olan öğrenci mi? Öğretmenler öğrenme güçlüğü hakkında ne biliyorlar? *Journal of Academic Social Science Studies*, 6(4), 371- 389. <https://doi.org/10.9761/JASSS1442>
- Esen, A., & Çifci, İ. (2000). Sınıf öğretmenlerinin öğrenme yetersizliği ile ilgili bilgilerinin belirlenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(8), 85-90.
- Fırat, T., & Koçak, D. (2018). Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğüne ilişkin görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 915-931. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2018.-431461>
- Friend, M., & Bursuck, W., (2006). *Including students with special needs a practical guide for classroom teachers* (4nd ed.). Allyn and Bacon.
- Gözün, Ö., & Yıkış, A. (2004). Öğretmen adaylarının kaynaştırma konusunda bilgilendirilmelerinin kaynaştırmaya yönelik tutumlarının değişimindeki etkililiği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5(2), 65-77. DOI: 10.1501/Ozlegt_0000000081
- Individuals with Disabilities Education Improvement Act of 2004. (2004). Pub. L. No. 108-446. <https://www.copyright.gov/legislation/pl108-446.pdf>
- İnce, M., & Fırat Durdukoca, Ş. (2022). Öğretmen adaylarının "özel öğrenme güçlüğü" kavramına yönelik bilişsel yapılarının incelenmesi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 7(1), 132-145.
- İzci, E. (2005). Sınıf öğretmeni adaylarının "Özel Eğitim" konusundaki yeterlikleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(14), 106-114.
- Karadeniz, M. H. (2013). Diskalkuli yaşayan öğrencilere ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Education Sciences*, 8(2), 193-208.
- Karaman, D., Kara, K., & Durukan, İ. (2012). Özgül öğrenme bozukluğu, *Anadolu Tıbbi Araştırmalar Dergisi*, 6(4), 288-298.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi* (20. baskı). Nobel.

- Keskin, İ., Korkut, A., & Can, S. (2016). Öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlikleri ölçeğinin geliştirilmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 133-155. <https://doi.org/10.17539/aej.43261>
- Kirk, S. A. (1962). *Educating exceptional children* (1. baskı). Houghton Mifflin.
- Koç, B. (2012). Sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerine yönelik uygulamalarının incelenmesi (Tez No. 321310) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Kuruyer, H. G., & Çakıroğlu, A. (2017). Sınıf öğretmenlerinin özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin eğitsel değerlendirme ve eğitimsel müdahale sürecinde görüş ve uygulamaları. *Turkish Studies (Elektronik)*, 12(28), 539-555. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12494>
- Layıkbaş, Z. E. (2015). Özel öğrenme güçlüğü olan çocuklarda santral işitsel işleme fonksiyonlarının araştırılması (Tez No. 424718) [Yüksek lisans tezi, Turgut Özal Üniversitesi-Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Lee, L. W., & Low, H. M. (2013). 'Unconscious' inclusion of students with learning disabilities in a Malaysian mainstream primary school: Teachers' perspectives. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 13(3), 218-228. <https://doi.org/10.1111/j.1471-3802.2012.01250.x>
- Metin, N., & Çakmak, H. (1998, 13-15 Kasım). İlköğretim okullarındaki eğitimcilerin özürli çocuklarla normal çocukların kaynaştırıldığı programlar hakkındaki düşüncelerinin incelenmesi [Bildiri sunumu]. 8. Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildirileri. Edirne, Türkiye.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2006). Özel eğitim hizmetleri yönetmeliği. 31.05.2006 tarih ve 26184 sayılı Resmi Gazete. https://orgm.meb.gov.tr/alt_sayfalar/mevzuat/Ozel_Egitim_Hizmetleri_Yonetmeliği_son.pdf
- Orel, A., Töret, Z., & Zerey, Z. (2004). Sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırmaya yönelik tutumlarının incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5(1), 23-33.
- Özabacı, N. (2011). İlişki Niteliği Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 36(162), 159-166.
- Özdemir, D. (2022). Özel öğrenme güçlüğü tanısına sahip kaynaştırma öğrencilerinin sınıftaki sosyal uyumlarına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi (Tez No. 726018) [Yüksek lisans tezi, Biruni Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Özkubat, U., Sanır, H., & Özmen, E. R. (2021). Öğrenme güçlüğü olan öğrencilere yönelik yapılan öğretimsel uyarlamalara ilişkin öğretmen görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(3), 881-900. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.979746>
- Pekel, D. (2010). Özel öğrenme güçlüğü olan ve olmayan çocukların üst bilişsel özelliklerinin karşılaştırılması (Tez No. 277873) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Polat, E. (2013). Özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler için web destekli uyarlanabilir öğretim sistemi tasarımı (Tez No. 336032) [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi-Sakarya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Rakap, S., & Kaczmarek, L., (2010). Teachers' attitudes towards inclusion in Turkey. *European Journal of Special Needs Education*, 25(1), 59- 75.
- Sağır, Ş. U., & Bozgün, K. (2018). Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü olan öğrencilere yönelik yeterliklerinin farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi. *SETSCI Conference Indexing System*, 3, 1116-1119.

- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit. *Measures of Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.
- Seçer, İ. (2013). *SPSS ve LISREL ile pratik veri analizi: Analiz ve raporlaştırma* (2. baskı). Anı.
- Sezer, S., & Akın, A. (2011). 6-14 yaş arası öğrencilerde görülen matematik öğrenme bozukluğuna ilişkin öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 10(2), 757-775.
- Snell, M. E., & Brown, F. (2000). *Teaching functional communication skills instruction of students with severe disabilities* (5nd Ed.). Prentice-Hall.
- Subban, P., & Sharma, U. (2006). Primary school teachers' perceptions of inclusive education in Victoria, Australia. *International Journal of Special Education*, 21(1), 42-52.
- Susam, B., & Bayrakçı, M. (2021). Sınıf öğretmenlerinin özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerin özelliklerine ve eğitimlerine yönelik görüşleri. *Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 45-56.
- Tok, N. (2010). Göç alan okullarda ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin rehber öğretmen ve sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre öğrenme güçlüklerinin incelenmesi (Tez No. 253299) [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi-Mersin] Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Topbaş, S. (1997). Öğrenme güçlüğü gözlenenler. S. Eripek (Ed.), *Özel eğitim* (ss. 54-64) içinde. Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.
- Uçgun, D. (2003). Türkçe öğretimi açısından özel öğrenme güçlüğü. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 203-217.
- Yangın, S., Yangın, N., Önder, V., & Şavlığ, A. (2016). Sınıf öğretmeni adaylarının ve öğretim elemanlarının çeşitli öğrenme güçlüklerine yönelik farkındalıkları. *Education Sciences*, 11(5), 243-266.
- Yıkmiş, A., Şahbaz, Ü., & Peker, S. (1998, 13 -15 Kasım). Özel eğitim danışmanlığı ve kaynaştırma dersinin öğretmen adaylarının kaynaştırmaya yönelik tutumlarına etkisi [Bildiri sunumu]. 8. Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildirileri. Edirne, Türkiye.
- Yıkmiş, A., Özak, H., Acar, Ç., & Karabulut, A. (2015). Öğretmen adaylarının zihin engelliler sınıf öğretmenleri ve uygulama sınıflarına ilişkin görüşleri *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(Özel Sayı), 297-306.
- Yiğiter, S. (2005). Sınıf öğretmenlerinin özel öğrenme güçlüğüne ilişkin bilgi düzeyleri ile özel öğrenme güçlüğü olan çocukların kaynaştırılmasına yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi (Tez No. 158642) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Yüksek Öğretim Kurumu. (2018). Öğretmen Yetiştirme Lisans programları. Yüksek Öğretim Kurumu. <https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/yeni-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari>
- Yuen, M., Westwood, P., & Wong, G. (2005). Meeting the needs of students with specific learning difficulties in the mainstream education system: Data from primary school teachers in Hong Kong. *The International Journal of Special Education*, 20(1), 67-76.

Extended Abstract

Introduction

Special learning disability is a disorder that is observed below the expected level of reading, writing, comprehension and mathematics by considering the age, education and intelligence

level of people with normal or above normal intelligence through intelligence tests. The cause of special learning disability is not known exactly. There is a widely accepted view on this issue. The cause of special learning disabilities is thought to be a structural disorder based on genetic and environmental factors and biological factors. This structural disorder may cause delay in the development of speaking, reading, writing and reasoning skills. Accordingly, learning disabilities, reading difficulties, writing difficulties and mathematics difficulty are classified under three main headings. It is up to the teacher to determine the specific learning disabilities of the students and to plan and implement classroom adaptations. Teachers should not forget that students can learn late and difficult in this process, but they can be successful when necessary opportunities and support are provided. It is expected that classroom teachers, specialist teachers and branch teachers will be able to demonstrate effective teacher approaches and behaviors in order to realize the expected and intended gains for the students with special needs during the education process.

Special learning disability is an important point in the education process, especially considering the age and level of the students in which the classroom teachers work. Classroom teachers are not only the teachers who know the student the best, but also the basic structure in the development of the individual. Classroom teachers have an important role in identifying and educating students with special learning difficulties at an early age. Class teachers are important in identifying children with special learning difficulties, reducing learning disabilities, providing students with the necessary skills, strengthening communication with the family and supporting them in the process. The identification of students' learning difficulties can be made possible by the classroom teachers' knowledge of children with special learning difficulties and their education. The qualified training of teachers starts before the service. Therefore, as the number of studies and projects conducted with prospective teachers in the literature is low, there is a need for such a study.

Method

The aim of this study was to determine the competence of the prospective primary teachers in the 2nd, 3rd and 4th grades of the undergraduate education program for students with specific learning disabilities and whether these competencies differ in terms of grade level and gender variable. The research is descriptive and this study utilizes general screening model. The research group consisted of 150 preservice primary teachers studying at the 2nd, 3rd and 4th grades in Ondokuz Mayıs University. The data of the study was collected by Teacher Competence Scale for Students with Specific Learning Disabilities, which was developed by Keskin, Korkut and Can (2016) and consisted of 5 likert type, 22 items and 5 sub-dimensions. The obtained data were analyzed by descriptive statistical tests (frequency, percentage and arithmetic mean), Mann Withney U and Kruskal Wallis H Tests.

Conclusion and Discussion

Based on the findings of the study, it was found that the total score that the classroom education students obtained from the teacher competence scale for the students with special learning difficulties was 95.60. This can be considered quite high on average. When the total scores of the sub-dimensions were examined, it was seen that the highest score was "taking into consideration" and the lowest score was "paying attention". According to the results obtained from the analysis of the data, it was concluded that the mean scores obtained from teacher competence scale were quite high. The fact that prospective teachers have false and different perceptions in the related field may mean that the studies are inadequate. The results of this research show that the recent innovations in the undergraduate program and the awareness projects realized by different governmental institutions in multi-disciplinary areas contribute to the field. In addition, it was found that preservice primary teachers' competencies for students with specific learning disabilities did not differ according to gender and grade level variable. In addition, the total scores of the sub-dimensions of the scale did not differ according to both gender and grade level.

It can be said that it is necessary to take measures to renew the undergraduate course contents before the service or to enter the field education experts in the related courses. Based on the findings of the research, special education courses of the university students can be increased and these lessons can be made more efficient and effective. In the following studies, special education applications for classroom teacher education can be developed. These applications can be planned and projected as pre-service and in-service.